

Aan: de Onderwijsraad
Prins Willem Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag

Van: VGS
Kastanjelaan 10
2982 CM Ridderkerk

Ridderkerk, 31 oktober 2018

Betreft: Curriculumontwikkeling

Geachte leden,

Hartelijk dank voor uw uitnodiging om bij te dragen aan de voorbereiding van het advies van de Onderwijsraad aan de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het proces van curriculumontwikkeling.

Naar wij uit uw oproep hebben begrepen, richt de raad zich specifiek op de volgende vraag:
"Hoe kan curriculumontwikkeling bijdragen aan onderwijskwaliteit?"

Op die vraag gaan wij, namens onze leden, graag in. De volgende punten geven wij u in overweging; hopelijk kunt u die gebruiken als bouwstenen voor uw advies aan de bewindslieden.

- Maak om te beginnen duidelijk wat de raad precies verstaat onder de term "onderwijskwaliteit" (welke factoren beïnvloeden die kwaliteit?) en in hoeverre en hoe die kwaliteit te meten valt (welk niveau willen we halen?). Onzes inziens behelst onderwijskwaliteit meer dan de (scores op de) verplichte vakken als Nederlands, Engels, rekenen en wiskunde. Voor ons staat – naast burgerschapsvorming – de godsdienstige vorming en identiteitsontwikkeling van leerlingen voorop.
- Steun voor de doelstelling van de raad om met het advies de hoofdlijnen in het oog te houden. Dat is van groot belang om de vrijheid van onderwijs te kunnen garanderen. Én om de professionele ruimte en kracht van de leerkracht te erkennen: hoe meer er in kaders wordt gezet, hoe minder er een beroep wordt gedaan op de creativiteit en professionaliteit van vakmensen.
- Een curriculum dat bijdraagt aan de onderwijskwaliteit:
 - richt zich op wát leerlingen aan kennis en vaardigheden moeten opdoen, gelet op de maatschappelijke en mondiale context; niet op hóé ze daar aan komen.
 - is algemeen en gericht op basiskennis en -vaardigheden én op vormingsaspecten.
 - is niet onderhevig aan de waan van de dag.
 - waakt voor overladenheid van het onderwijsprogramma door:
 - te zorgen voor diepgang in het onderwijsaanbod: nu moet er vaak te veel in te weinig tijd (mede omdat scholen steeds vaker allerlei maatschappelijke problemen moeten oplossen). Het rooster zit daardoor te vol, waardoor vluchtigheid de kwaliteit verdringt. Niet het vele is goed, maar het goede is veel;

- duidelijk te maken wat de minimale lesinhoud (voor de hoofdvakken) moet zijn.
 - laat ruimte aan scholen om de lestijd deels zelf in te vullen, zodat ze vanuit hun identiteit eigen accenten kunnen plaatsen en zich zodoende kunnen onderscheiden en profileren – waardoor er voor ouders ook iets te kiezen blijft.
 - is opgebouwd uit passende en haalbare onderwijsinhouden. Er moet ruimte blijven voor (bijzondere) scholen om hun onderwijs op eigen leest te schoeien. En: Past de leerstof bij de leerlingen? Is de hoeveelheid realistisch, afgezet tegen de tijd?
 - is helder over zijn ambities: wat moeten leerlingen kennen en kunnen; hoe maken we dat meetbaar en merkbaar?
- In het kader van curriculum.nu hebben onderwijsgeevenden een vooraanstaande rol. Wat betekent dit voor de ontwikkeling van het curriculum? Doet dit recht aan alle expertise die voorhanden is en aan de verscheidenheid van doelen die het curriculum in zich draagt (vakinhouden bijbrengen, maar ook vormen)? Is er voldoende oog voor bijv. cultuur en wetenschap? Wij herinneren de Onderwijsraad in dit verband met instemming aan zijn advies van 19 mei 2014, waarin u adviseert een permanent college voor het curriculum in te stellen. En: de tijd om de tussenopbrengsten te becommentariëren was en is kort. Vermoedelijk zagen en zien veel scholen daardoor af van een reactie, waardoor de invloed van de ontwikkelteams op het eindproduct onevenredig groot is.
- Het curriculum is belangrijk voor de onderwijskwaliteit, maar niet allesbepalend. Tal van andere factoren hebben daar ook invloed op, zoals bijv. het aantal lessen.
- Invoering van een nieuw curriculum vergt tijd en brengt veel werk met zich mee. Daardoor kan het even duren voordat de veranderingen vruchten beginnen af te werpen. Temper daarom eventuele verwachtingen t.a.v. een snelle toename van de onderwijskwaliteit.

Wij wensen u wijsheid bij de uitwerking van het advies over curriculumontwikkeling.
Naar dat advies zien wij met belangstelling uit.

Vriendelijke groet, mede namens onze leden,

Arnold van Huizen - beleidsadviseur (a.vanhuizen@vgs.nl)
Kees de Groot - beleidsadviseur (k.degroot@vgs.nl)